

«به نام نقش بند صفحه ی خاک»

درس اوّل فارسی هشتم

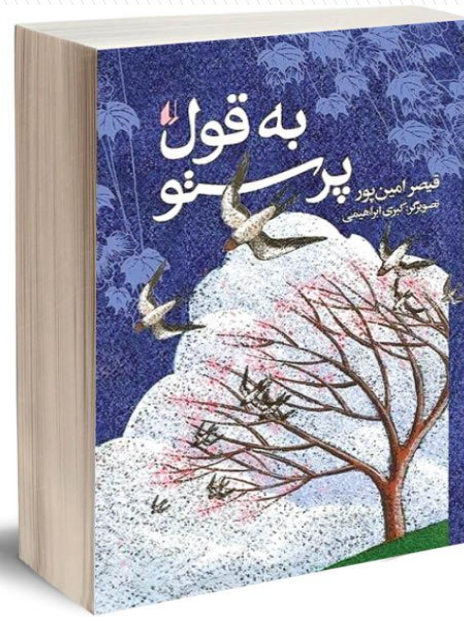
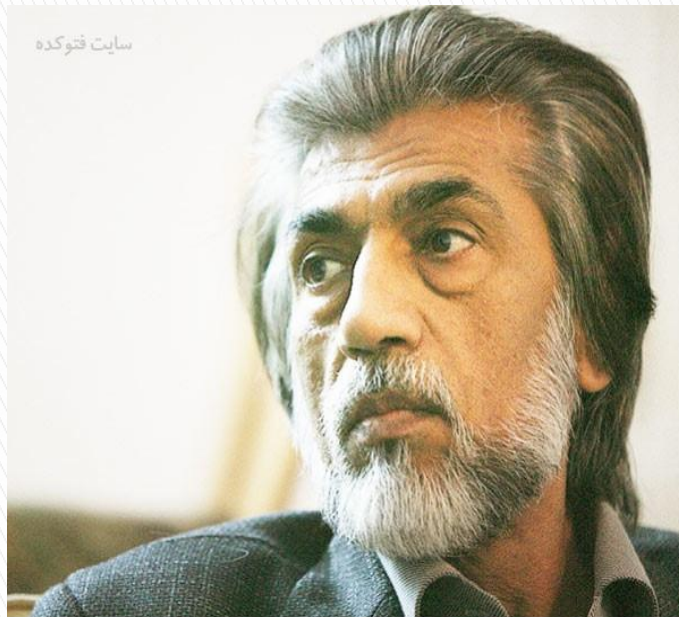
«پیش از اینها»

به کوشش: آرمین آرین

دبیر : احسان حسینی

قیصر امین پور

- ▶ قیصر امین پور از شاعران معاصر است .
- ▶ شعر (پیش از اینها) از کتاب (به قول پرستو) انتخاب شده است و قالب آن مثنوی است که هر بیت قافیه ای جدا دارد

پیش از اینها ، فکر می کردم خدا خانه ای دارد میان ابرها

نکات ادبی: واج آرای (ا)

نکات زبانی:

مصرع اول: نهاد: من ، فعل: فکر می کردم، پیش از اینها: قید زمان

▶ مصرع دوم: نهاد: خدا ، فعل: دارد، مفعول: خانه ای،

▶ میان ابرها : متمم قیدی

▶ نکات فکری : در گذشته فکر می کردم که خدا خانه اش در میان

ابرها است

مثل قصر پادشاه قصه ها

خشتی از الماس و خشتی از طلا

نکات ادبی: تشبیه: مشبه خانه ی خدا

مشبه به قصر پادشاه قصه ها

وجه شبه: خشتی از الماس و طلا است

ادات تشبیه: مثل

مراعات نظیر: قصر، پادشاه، الماس، طلا

تکرار: خشتی

واج آرایی: کسره

▶ نکات زبانی: فعل: است، نهاد: خانه ی خدا، مسند: مثل قصر پادشاه قصه ها،

▶ متمم قیدی: خشتی از الماس و خشتی از طلا.

▶ نکات فکری: خانه ی خدا مثل قصر پادشاهان افسانه ای، خشتی از آن از الماس و طلا است.

پایه های برجش از عاج و بلور

بر سر تختی نشسته با غرور

- ▶ نکات ادبی: تناسب : برج ، عاج ، بلور ، تخت (لوازم موجود در یک قصر)
- ▶ نکات زبانی :
- ▶ مصرع اول : فعل : است ، نهاد : پایه های برجش ، مسند : از عاج و بلور
- ▶ مصرع دوم : فعل : نشسته است ، نهاد : خدا ، بر : حرف اضافه ، متمم : سر تختی ، حرف اضافه : با ، متمم : غرور.
- ▶ نکات فکری : ستون و پایه های برجش از جنس عاج و بلور است و خدا با غرور بسیار، بر تختی نشسته است

ماه ، برق کوچکی از تاج او

هر ستاره پولکی از تاج او

نکات ادبی : واج آرایبی : ک

▶ تناسب: ماه ، ستاره ، برق

▶ نکات زبانی :

▶ مصراع اول : فعل : است ، نهاد : ماه ، مسند : برق کوچکی از تاج او

▶ مصراع دوم : فعل : است ، نهاد : هر ستاره ، مسند : پولکی از تاج او

.

▶ نکات فکری : ماه ، درخشندگی کوچکی از تاج او است و هر ستاره ، پولکی از تاج او است .

رعد و برق شب ، طنین خنده اش

سیل و طوفان نعره ی توفنده اش

▶ نکات ادبی: واج آرایه : ش،ر،

▶ مراعات نظیر : رعد و برق ، سیل و طوفان .

▶ نکات زبانی:

▶ مصراع اول : فعل : است ، نهاد: رعد و برق شب ، مسند : طنین خنده اش

▶ مصراع دوم : فعل : است ، نهاد : سیل و طوفان ، مسند : نعره ی توفنده اش

▶ نکات فکری : رعد و برق هایی که در شب صدای خنده ی اوست وسیل و طوفان به خاطر نعره ی توفنده و ویرانگر او بود .

هیچ کس از جای او آگاه نیست

هیچ کس را در حضورش راه نیست

▶ نکات ادبی : واج آرایبی : ر ، س ، ه ،

▶ تکرار : هیچ کس

▶ نکات زبانی : فعل : نیست (در معنای ندارد) ، نهاد : هیچ کس ،

مفعول : آگاه ، از : حرف اضافه ، متمم : جای او ،

▶ مصراع دوم : فعل : نیست (در معنای وجود ندارد) ، نهاد : در

حضورش راه ، حرف اضافه : را (در معنای برای) ، متمم : هیچ کس

.

▶ نکات فکری : هیچ انسان و موجودی از جای خدا آگاهی و اطلاعاتی

ندارد و برای هیچ کسی راه حضور در نزد او ، وجود ندارد.

آن خدا، بی رحم بود و خشمگین

خانه اش در آسمان ، دور از زمین

- ▶ نکات ادبی :
- ▶ واج آرایبی : خ،ش،ا ، تضاد : (آسمان ، زمین)
- ▶ نکات زبانی : مصراع اوّل : فعل : بود ، نهاد : آن خدا ، مسند : بی رحم و خشمگین
- ▶ مصراع دوم : فعل : بود ، نهاد : خانه اش ، مسند : در آسمان دور از زمین .
- ▶ نکات فکری : آن خدا بر هیچ چیز رحم نمی کرد و خشمگین و عصبانی بود و خانه اش با زمین فاصله داشت و در آسمان بود .

بود، امّا در میان ما نبود

مهربان و ساده و زیبا نبود

- ▶ نکات ادبی : عکس : (بود ، نبود) ، واج آرایبی : م ، ب ، ا،د.
- ▶ مراعات نظیر : مهربان ، ساده ، زیبا
- ▶ نکات زبانی : فعل : بود (به معنی وجود داشت) ، نهاد : او (حذف شده) ، امّا : حرف ربط ، فعل : نبود (به معنای وجود نداشت) ، در : حرف اضافه ، متمم: میان ما .
- ▶ مصراع دوم : فعل : نبود ،نهاد : او ، مسند : مهربان ،ساده و زیبا .
- ▶ نکات فکری :آن خدا وجود داشت امّا دربین ما وجود نداشت و مهربان ساده و زیبا نبود .

در دل او دوستی جایی نداشت مهربانی هیچ معنایی نداشت

- ▶ نکات ادبی : واج آرایبی : د ، ا، ی
- ▶ تناسب : مهربانی ، دوستی
- ▶ نکات زبانی : فعل : نداشت ، نهاد : دوستی ، حرف اضافه : در ، متمم : دل او ، مفعول : جایی ،
- ▶ مصراع دوم : فعل : نداشت ، نهاد : مهربانی ، مفعول : هیچ معنایی .
- ▶ نکات فکری : در دل او ، دوستی جای و مکانی نداشت و مهربانی برای او هیچ مفهومی و معنایی نداشت .

هر چه می پرسیدم از خود ، از خدا

از زمین ، از آسمان ، از ابرها

- ▶ نکات ادبی : واج آرایبی: فتحه ، خ ، تکرار : از ، مراعات نظیر : زمین ، آسمان ، ابر
- ▶ نکات زبانی : فعل : می پرسیدم ، نهاد : من ، مفعول : هر چه ، از : حرف اضافه ، متمم: خود ، خدا ، زمین ، آسمان ، ابرها
- ▶ نکات فکری : هر چه از هر کسی (از خود از خدا از زمین از آسمان از ابرها) راجع به او می پرسیدم

زود می گفتند : «این، کار خداست پرس و جو از کار او کاری خطاست

- ▶ نکات ادبی : تکرار : کار ، واج آرایبی : ا ،
- ▶ نکات زبانی : فعل : می گفتند ، نهاد : آنها ، زود : قید ، مفعول : این کار خداست پرس و جو از کار او کاری خطاست
- ▶ بررسی جمله ای که نقش مفعول دارد : فعل : است ، نهاد : این ، مسند : کار خدا ،
- ▶ فعل : است ، نهاد : پرس و جو از کار او ، مسند : کاری خطا ،
- ▶ نکات فکری : زود می گفتند که پرس و جو از کار او نادرست است و این قسمت و حکمت است .

نیت من در نماز و در دعا

ترس بود و وحشت از خشم خدا

▶ نکات ادبی: واج آرای: ن، د، ش

▶ نکات زبانی: فعل: بود، نهاد: نیت من، حرف اضافه: در، متمم: نماز و دعا، مسند: ترس و وحشت از خشم خدا.

▶ نکات فکری: قصد من از خواندن نماز و دعا تنها در امان ماندن از خشم او بود

پیش از اینها، خاطر م دلگیر بود از خدا در ذهنم این تصویر بود

- ▶ نکات ادبی:
- ▶ مراعات نظیر: خاطر، ذهن، تصویر
- ▶ ردیف: بود ، واژگان قافیه: دلگیر، تصویر
- ▶ نکات زبانی: فعل: بود، مسند: دلگیر، نهاد: خاطر م، قید: پیش از اینها
- ▶ فعل: بود، مسند: این تصویر، نهاد: من (محدوف)، حرف اضافه: از، متمم: خدا، حرف اضافه: در، متمم: ذهنم
- ▶ نکات فکری: در گذشته خاطر و وجودم ناراحت بود و از خدا تصویری خوب و درست نداشتم .

تا که یک شب، دست در دست پدر راه افتادم به قصد یک سفر

▶ نکات ادبی: واج آرای: س، د

▶ تکرار: یک، دست

▶ نکات زبانی: تاکه (تا اینکه): حرف پیوند وابسته ساز، قید: دست در

دست پدر، فعل: راه افتادم (رفتم)، به: حرف اضافه

▶ متمم: قصد یک سفر

▶ نکات فکری: تا که شبی همراه پدرم برای یک سفر رفتم.

در میان راه ، در یک روستا

خانه ای دیدم خوب و آشنا

▶ نکات ادبی: واج آرای: ا

▶ نکات زبانی: مصرع اول : حرف اضافه : در ، متمم قیدی : میان راه ، یک روستا

▶ فعل: دیدم، نهاد : من ، مفعول: خانه ای خوب و آشنا

▶ نکات فکری : در روستایی که بر سر راه بود خانه ای دیدم که به نظرم آشنا و خوب بود.

زود پرسیدم : «پدر! این جا کجاست ؟» گفت : «اینجا ، خانه ی خوب خداست.»

- ▶ نکات ادبی: واج آرایبی: ج، ا تکرار: این جا
- ▶ ردیف: است، واژگان قافیه: کجا، خدا
- ▶ نکات زبانی: قید: زود، فعل: پرسیدم ، نهاد: من، منادا : پدر
- ▶ فعل: است ، نهاد: این جا ، مسند : کجا
- ▶ فعل : گفت، نهاد: او (محذوف)،
- ▶ فعل : است ، نهاد: اینجا، مسند: خانه ی خوب خدا
- ▶ گروه اسمی خانه ی خوب خدا :
- ▶ (خانه : هسته ، خوب : صفت ، خدا : مضاف الیه)
- ▶ نکات فکری : از پدرم پرسیدم : اینجا چه جایی است ؟
- ▶ گفت : اینجا خانه ی خوب و پاک خداست.

گفت: «اینجا می شود یک لحظه ماند گوشه ای خلوت، نمازی ساده خواند

▶ نکات ادبی: واج آرایبی: د،

▶ نکات زبانی: فعل: گفت، نهاد: او

▶ می شود ماند: (می توان ماند)، فعل بدون نهاد

▶ اینجا و یک لحظه: قید

▶ مفعول: نمازی ساده

▶ فعل: می توان خواند (فعل بدون نهاد)

▶ نکات فکری: گفت: می توان اینجا خلوت کرد و نمازی ساده را خواند

با وضویی ، دست و رویی تازه کرد با دل خود گفت و گویی تازه کرد

▶ نکات ادبی: تناسب : وضو، دست و رو

▶ واج آرایبی: و

▶ نکات زبانی: میتوان تازه کرد: فعل بدون نهاد، مفعول: دست و رویی

▶ می توان گفتگویی کرد : فعل بدون نهاد، متمم : دل خود

▶ نکات فکری : با وضو دست و رو را می توان تازه کرد و صفا داد و
با دل خود گفت و گویی کرد.

گفتمش: «پس آن خدای خشمگین

خانه اش اینجا است؟ اینجا در زمین؟»

- ▶ نکات ادبی: واج آرای: خ ج ، تکرار : اینجا
- ▶ تناسب : خانه ، زمین
- ▶ نکات زبانی: نهاد: من ، متمم:ش گفتم : فعل مفعول : تمام جمله « پس آن خدای خشمگین خانه اش اینجا است ، اینجا در زمین؟»
- ▶ است : فعل ، مسند : اینجا ، نهاد : خانه ی آن خدای خشمگین
- ▶ «است» در جمله پرسشی «اینجا در زمین» حذف شده است .
- ▶ نکات فکری : گفتم:پس آن خدایی خشمگین و ناراحت خانه اش در زمین است؟

گفت: «آری ، خانه ی او بی ریاست فرش هایش از گلیم و پوریاست

- ▶ نکات ادبی: واج آرایبی : ی
- ▶ نکات زبانی: آری : قید تاکید
- ▶ فعل : گفت ، نهاد: او (خدا) ، مفعول : ادامه ی بیت
- ▶ است : فعل اسنادی ، نهاد: خانه ی او ، مسند : بی ریا
- ▶ است : فعل ، نهاد : فرش هایش ، مسند : از گلیم و پوریا
- ▶ نکات فکری : گفت :بله خانه ی او ساده وپاک با فرش های گلیمی
است

مهربان و ساده و بی کینه است

مثل نوری در دل آینه است

▶ نکات ادبی:

▶ تناسب : مهربان ، ساده ، بی کینه

▶ تشبیه : مشبه ... خدا

▶ مشبه به : نوری در دل آینه

ادات تشبیه : مثل وجه شبه : روشنایی و درخشندگی

دل آینه : تشخیص آینه مثل انسان دل دارد.

▶ نکات زبانی: نهاد: خدا ، مسند: مهربان ، ساده و بی کینه ، فعل : است

▶ نهاد: خدا ، مسند : مثل نوری در دل آینه ، فعل : است

▶ نکات فکری : او ساده و مهربان و بی هیچ کینه ای است و مثل نور در آینه درخشان و نورانی است.

عادت او نیست خشم و دشمنی

نام او نورو نشانش روشنایی»

- ▶ نکات ادبی: واج آرایبی : ش ، ن ، و ،
- ▶ تناسب : خشم ، دشمنی تناسب : نور ، روشنایی
- ▶ نکات زبانی: نهاد: عادت او ، مسند : خشم و دشمنی ، فعل : نیست
- ▶ نام او : نهاد، مسند : نور ، فعل است حذف شده است
- ▶ نشان او : نهاد، مسند: روشنایی ، فعل است حذف شده است
- ▶ نکات فکری : عادت او دشمنی و ناراحتی و خشم نیست نام او نور است و نشانه اش فروغ و روشنی است.

تازه فهمیدم : خدایم ، این خداست

این خدای مهربان و آشناست

- ▶ نکات ادبی: واج آرایبی : ا ، تکرار : خدا
- ▶ نکات زبانی: تازه : قید ، فهمیدم : فعل ، نهاد : من ، مفعول : ادامه بیت
- ▶ است : فعل اسنادی ، خدایم : نهاد ، این خدا : مسند
- ▶ است : فعل اسنادی ، خدایم (حذف شده) : نهاد ، مسند : مهربان و آشنا
- ▶ نکات فکری : تازه درک کردم که این خدا خدایم است همین خدا دوست مهربان و آشنا با ما است

دوستی از من به من نزدیکتر

از رگ گردن به من نزدیکتر

- ▶ نکات ادبی: تلمیح به آیه قرآن : خدا از رگ گردن نزدیکتر است
- ▶ واج آرایبی : گ ، ک ، تکرار : من

▶ نکات زبانی:

- ▶ نهاد : خدا مسند : دوستی از من به من نزدیکتر فعل : است
- ▶ نهاد : خدا مسند : از رگ گردن به من نزدیکتر فعل : است

- ▶ نکات فکری : دوستی حتی از خودم به خودم نزدیک تر است و از رگ گردن نیز به من نزدیک تر است

می توانم بعد از این ، با این خدا

دوست باشم ، دوست ، پاک و بی ریا

▶ نکات ادبی: واج آرایی : ا تکرار : دوست ، این

▶ تناسب : پاک ، بی ریا

▶ نکات زبانی:

▶ فعل : می توانم ، نهاد : من

▶ فعل : باشم ، بعد از این : قید ، با : حرف اضافه ، متمم : این خدا ، نهاد :

من

مسند: دوست ، پاک و بی ریا

▶ نکات فکری : می توان با همین خدا دوستی ساده و پاک و آشنا داشته

باشم

خدا يارتان